

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК13 Теорія організацій

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Освітня програма «Управління навчальним закладом»

Психолого-природничий факультет

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма «Теорія організацій» для здобувачів вищої освіти зі спеціальності 073 Менеджмент за освітньо-професійною програмою «Управління навчальним закладом».

Мова навчання: українська.

Розробники: Ю. В. Пелех – професор кафедри педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи РДГУ; доктор педагогічних наук, професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи

Протокол від «27» 08 2020 року № 7

Завідувач кафедри І. М. П. проф. Малафіїк І. В.
(підпис)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією психолого-природничого факультету.

Протокол від «02» 09 2020 року № 4

Голова навчально-методичної комісії І. О. С. доц. Сяська І. О.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»	Обов’язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: 073 - Менеджмент	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферативне сповіщення, завдання (проект)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,5 самостійної роботи студента – 7	Освітній рівень: магістр	26 год.	8 год.
		Практичні	
		14 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		66 год.	92 год.
		Індивідуальні завдання:	
		14 - год.	
		Вид контролю:	
екзамен	екзамен		
Передумови для вивчення дисципліни – «Менеджмент організації»			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є формування у здобувачів системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для здійснення основних функцій управління освітнім закладом, а саме – аналізу діяльності закладу освіти як специфічної організації, аналізу управлінської роботи як компоненту діяльності закладу освіти, її прогнозування, планування, розробки стратегій діяльності закладу, розподілу доручень, створення необхідних умов для забезпечення освітнього процесу в закладах освіти, формування основ організаційної культури керівників закладів освіти.

Основні завдання вивчення дисципліни «Теорія організацій»:

1. Формування системи теоретичних знань та практичних умінь з теорії організації, необхідних для виконання функціональних обов'язків керівників закладів освіти;

2. формування основ системного аналітичного мислення, здатності осмислювати і аналізувати практику освітньої діяльності з позицій ефективності управління;

3. формування готовності до керівництва у закладі освіти на гностичному, комунікативному, операційному рівнях;

4. формування відповідального, творчого ставлення керівника до діяльності;

5. формування свідомого ставлення до сутності та соціального значення педагогічної діяльності;

6. проведення моніторингових досліджень ефективності діяльності закладу освіти.

Компетентності, які повинен набути здобувач вищої освіти:

загальні компетентності:

- ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

- ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

спеціальні компетентності:

- СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізувати відповідні стратегії та плани;

- СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;

- СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;

- СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом;

- СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;

- СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком;

3. Очікувані результати навчання

Програмні результати навчання:

1. ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;
2. ПРН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;
3. ПРН3. Проектувати ефективні системи управління організаціями;
4. ПРН4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;
5. ПРН5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;
6. ПРН12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом);
7. ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).
8. ПРН 16. Вміти приймати рішення і нести за них відповідальність.

4.Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теорія організацій та її розвиток.

Тема 1. Управління як явище об'єктивного світу. Внесок Ф. У. Тейлора.

1. Управління як явище об'єктивного світу. Принципи управління.
2. Характеристики і різновиди соціального управління.
3. Класичний напрям розвитку менеджменту організацій (90 рр. XIX ст. – 40 рр. XX ст.). Складові: науковий менеджмент, концепція бюрократичних організацій, концепція адміністративних принципів.
4. Науковий менеджмент Ф. У. Тейлора.
5. Розвиток теорії управління організаціями в роботах Г. Ганттон і Ф. і Л. Гілберт.

Управління як явище об'єктивного світу. Технічне, біологічне, соціальне управління. Принципи управління: наявність двох систем (керівної та керованої); цілеспрямованість процесів управління; наявність програми керування. Науково-теоретичні засади менеджменту організацій. Менеджмент організацій як вид соціального управління.

Характеристики соціального управління. Підкласи соціального управління: управління індивідуальною діяльністю людини; управління спільною діяльністю людей. Критерії соціального управління: за сферами організації суспільства; за рівнями управління в суспільстві. Види соціального управління за сферами організації суспільства: адміністративно-державне (політичне), управління соціокультурною сферою (духовне виробництво), управління матеріальною сферою (матеріальне виробництво). Різновиди управління: управління комерційною і некомерційною сферами. Види соціального управління за рівнями управління: соціальне управління суспільством (держава в цілому), соціальна сфера регіону, соціальна сфера організації.

Класичний напрям розвитку менеджменту організацій (90 pp. XIX ст. – 40 pp. XX ст.). Складові: науковий менеджмент, концепція бюрократичних організацій, концепція адміністративних принципів.

Науковий менеджмент Ф. У. Тейлора. Розвиток теорії управління організаціями в роботах Г. Ганттон і Ф. і Л. Гілберт. Проблема підвищення продуктивності праці. Зміни в процесі управління: розробка стандартних методів роботи; попередній відбір робітників з відповідними здібностями; навчання стандартним методам роботи; забезпечення виконання робочих завдань; моральне стимулювання. Недостатня увага потребам працівників і соціальним аспектам праці. Конфлікти між менеджерами і працівниками. Розробка Ф. Тейлором проблем профвідбору, нормування праці, системи оплати, заохочення і покарання, припасування інструмента до працівника.

Тема 2. Етапи розвитку теорії управління організаціями.

1. Концепція бюрократичних організацій М. Вебера.
2. Концепція адміністративних принципів (А. Файоль, М. П. Фоллет, Ч. Бернард).
3. Гуманістичний менеджмент Фоллета і Бернарда.

Концепція бюрократичних організацій М. Вебера. Організація раціональної влади, заперечення допуску до влади особистих, родинних стосунків. Правила організаційної раціональності: відбір працівників на основі їх компетентності, а не на основі особистих контактів; звітність і послідовність діяльності; залежність ефективності роботи менеджера від формальної влади, а не від особистісних характеристик.

Концепція адміністративних принципів (А. Файоль, М. П. Фоллет, Ч. Бернард). А. Файоль і побудова формальних організаційних структур. 14 базових принципів менеджменту. Функції менеджменту. Врахування психологічних чинників в управлінні.

Гуманістичний менеджмент Фоллета і Бернарда. Діяльність людини і цілі організації, методи досягнення цілей. Делегування влади і конфлікти в організації (Фоллет). Бернард про роль неформальних організацій, їх вплив на ефективність управління. Концепція Бернарда щодо прийняття влади особистістю. Право особистості на відмову від діяльності. Прийняття влади як критичний чинник успіху діяльності організації.

Тема 3. Етапи розвитку теорії управління організаціями. Неокласичний період у розвитку менеджменту організацій (30 pp. XX ст. – 40 pp. XX ст.).

1. Рух за людські стосунки (Е. Мейо).
  2. Концепція людських ресурсів А. Маслоу і Д. Макгрегорі.
  3. Біхевіористичний науковий підхід – ідентифікація і аналіз мотивів поведінки працівника, мотивація діяльності, комунікація, лідерство.
  4. Розвиток менеджменту організацій у повоєнний період (50 pp. XX ст.).
  5. Теорія освітніх організацій (П. Сейндж, 1990).
- Рух за людські стосунки (Е. Мейо). Хотторнські експерименти. Необхідність врахування в управлінні потреб працівників.

Концепція людських ресурсів А. Маслоу і Д. Макгрегорі. Піраміда потреб особистості А. Маслоу. Мотивація праці.

Біхевіористичний науковий підхід – ідентифікація і аналіз мотивів поведінки працівника, мотивація діяльності, комунікація, лідерство.

Розвиток менеджменту організацій у повоєнний період (50 рр. ХХ ст.). Використання математичних, статистичних методів в теорії управління для прийняття управлінських рішень. Розвиток операційного менеджменту (використання математичних методів прогнозування, модулювання, лінійне і нелінійне програмування), управлінських інформаційних технологій (інформація за допомогою комп'ютерної мережі), теорії масового обслуговування (мінімізація часу очікування клієнтів).

Змістовий модуль 2. Загальна теорія організацій.

Тема 4. Сучасна теорія організацій.

1. Організації як відкриті системи. Опис організації. Внутрішнє і зовнішнє середовище організації.
2. Характеристики та функції організацій.
3. Життєвий цикл організації.
4. Особливості теорії ситуаційного підходу. Професійна діяльність з управління – набір штатних ситуацій. .
5. Теорія кризового управління.
6. Врахування чинника глобалізації у процесі управління організаціями.
7. Система освіти як система взаємопов'язаних окремих організацій.

Використання теорії систем для аналізу організацій. Організації як відкриті системи. Характеристики організацій як систем: ентропія (тенденція системи до знесилення та смерті), синергізм (система як ціле дає більше ніж сукупність її елементів), взаємозалежність підсистем. Опис організації: вхідні ресурси, процес трансформації, вихідні ресурси, зворотній зв'язок, зовнішнє середовище. Внутрішнє середовище організації – організаційна структура, технологія виробництва, обладнання, організаційна культура тощо. Зовнішнє середовище організації. Життєвий цикл організації.

Особливості теорії ситуаційного підходу. Принцип конкретних обставин. Професійна діяльність з управління – набір штатних ситуацій. Підготовка менеджерів – аналіз виду ситуації, її характеристик та чинників. Галузь діяльності як ситуаційний чинник управління. Специфіка управління в освітніх організаціях.

Теорія кризового управління.

Врахування чинника глобалізації у процесі управлінні організаціями. Конкуренція на ринку освітніх послуг. Зміни в характері діяльності: управління загальною якістю, підвищення стандартів освіти, введення інновацій, урахування крос-культурних, транснаціональних та міжнародних особливостей бізнесу, дотримання етики і ділової культури.

Теорія освітніх організацій (П. Сейндж, 1990). Характеристики: неприбутковість, стратегії розвитку, інновації, корпоративна культура, командна робота, вільний обмін інформацією тощо.

Сучасна теорія організації. Управління (менеджмент) як функція, спеціальний вид діяльності. Компоненти управління: планування, організація, мотивація, контроль, лідерство (керівництво). Ознаки організації: спеціально створена структура, певна мета діяльності. Організація як соціальне утворення. Розподіл завдань і відповідальності. Результативність і ефективність діяльності.

Характеристики організацій: перетворення ресурсів; залежність від зовнішнього середовища; розподіл праці (горизонтальний і вертикальний); виконання зовнішніх (соціально-економічних) і внутрішніх (соціально-психологічних) функцій. Соціально-економічні функції: вихід на ринок соціальних взаємодій; входження в макроекономічні структури; виробництво товарів і послуг; вихід на споживчий ринок. Соціально-психологічні функції: об'єднання ресурсів; розподіл і концентрація зусиль; визнання і можливість самореалізації; забезпечення доходів; захист і гарантія майбутнього. Ефективність діяльності організації. Чинники, які впливають на ефективність діяльності. Продуктивність діяльності організації. Ресурси організації: люди; капітал, матеріали; технології; інформація.

Система освіти як система взаємопов'язаних окремих організацій. Спільність мети і завдань, загальні підходи до підготовки освітніх кадрів, загальна політика в галузі освіти. Аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища закладу освіти. Організаційне проектування. Методи та засоби інформаційного моделювання управлінських процесів та систем.

Тема 5. Структура організації, її зміни та розвиток.

1. Проектування організаційної структури та його етапи.
2. Варіанти організаційних структур.
3. Бюрократична організаційна структура (Макс Вебер).
4. Системи департаменталізації. Функціональна організаційна структура, її переваги і недоліки.
5. Дивізійна організаційна структура, її особливості.
6. Продуктова структура – створення відділів за певним видом продукції.

Проектування організаційної структури. Етапи організаційного проектування: розподіл організації по горизонталі на блоки; визначення повноважень різних посад; визначення посадових обов'язків.

Варіанти організаційних структур.

Бюрократична організаційна структура (Макс Вебер): високий ступінь розподілу праці, розвинена ієрархія управління, ланцюг команд, наявність численних правил і норм поведінки персоналу, підбір кадрів по їх ділових і професійних якостях. Негативні характеристики бюрократії: перебільшення значущості стандартизованих правил, процедур і норм, що забезпечують належне виконання співробітниками своїх задач, виконання запитів інших підрозділів цієї організації, а також взаємодія з клієнтами і громадськістю.

Адаптивні структури. Департаменталізація – процес розподілу організації на окремі блоки, які можуть називатися відділами, відділеннями або секторами.

Системи департаменталізації. Функціональна організаційна структура – процес розподілу організації на окремі елементи, кожний з яких має свою чітко

певну, конкретну задачу і обов'язки (*це відділи виробництва, маркетингу і фінансів*). Переваги і недоліки функціональної структури.

Дивізійна структура – розподіл організації на елементи і блоки відбувається за видами товарів або послуг, групах покупців або географічних регіонах.

Продуктова структура – створення відділів за певним видом продукції.

Тема 6. Організація взаємодії і побудова структури організації.

1. Організаційна структура, орієнтована на споживача. Використання її у сфері освіти. Регіональна організаційна структура – структура організації за територіальним принципом.

2. Механістичні організаційні структури: проєктні і матричні організації.

3. Організація конгломератного типу.

4. Централізовані і децентралізовані організації. Ступінь централізації. Чинники, що визначають ступінь децентралізації.

5. Побудова структури закладу освіти.

Організаційна структура, орієнтована на споживача. Використання її у сфері освіти.

Регіональна організаційна структура – структура організації за територіальним принципом.

Адаптивні і механістичні організаційні структури. Два основні типи органічних структур: проєктні і матричні організації. Проєктна організація – тимчасова структура, створювана для вирішення конкретної задачі. Типи проєктних організацій (чисті або зведені проєктні структури). Матричні структури організації. Складність і перехрестність системи підкорень.

Організація конгломератного типу.

Централізовані і децентралізовані організації. Ступінь централізації. Чинники, що визначають ступінь децентралізації.

Побудова структури закладу освіти. Розподіл повноважень і відповідальності між Радою закладу та адміністративними органами закладу освіти. Розподіл повноважень і відповідальності між структурними підрозділами закладу освіти. Завдання і умови взаємодії структурних підрозділів закладу освіти. Повноваження і відповідальність керівника структурного підрозділу закладу освіти. Критерії діяльності навчального закладу. Утворення тимчасових структур в закладі освіти. Плани вдосконалення роботи і соціально-економічного розвитку закладу. Система організації та контролю звернень з питань, що стосуються діяльності закладу. Укладання колективного договору. Контроль за дотриманням колективного договору.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Модуль 1														
Змістовий модуль 1. Теорія організацій та її розвиток														
Тема 1. Управління як явище об'єктивного світу. Внесок Ф. У. Тейлора в становлення теорії організацій	18	6	2	-	-	10	20	2	2	-	-	16		
Тема 2. Етапи розвитку теорії управління організаціями	12	2	2	-	-	8	14	-	-	-	-	16		
Тема 3. Етапи розвитку теорії управління організаціями. Неокласичний період у розвитку менеджменту організацій (30 рр. ХХ ст. – 40 рр. ХХ ст.)	16	4	2	-	-	10	16	2	-	-	-	14		
Разом за змістовим модулем 1	46	12	6	-	-	28	50	4	2	-	-	46		
Змістовий модуль 2. Загальна теорія організації														
Тема 4. Сучасна теорія організації	16	6	2	-	-	8	18	2	2	-	-	14		
Тема 5. Структура організації, її зміни та розвиток	20	4	2	-	-	14	16	2	-	-	-	16		
Тема 6. Організація взаємодії і побудова структури організації	24	4	4	-	-	16	16	-	2	-	-	16		
Разом за змістовим модулем 2	60	14	8	-	-	38	50	4	4	-	-	46		
Модуль 2.														
ІНДЗ	14	-	-	-	-	14	14	-	-	-	-	14		
<i>Усього годин</i>	120	26	14	-	-	80	120	8	6	-	-	106		

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Управління як явище об'єктивного світу	2
2.	Етапи розвитку теорії управління організаціями	2
3.	Неокласичний (30 рр. ХХ ст. – 40 рр. ХХ ст.) і сучасний період у розвитку менеджменту організацій	2
4.	Загальні характеристики організації	2
5.	Структура організації, її зміни та розвиток	2

6.	Організація взаємодії і побудова структури організації	2
7.	Сучасна теорія освітніх організацій	2

7. Теми практичних занять

8. Теми лабораторних занять

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Менеджмент організацій як вид соціального управління.	12
2.	Організації та їх роль у суспільному поділі праці.	10
3.	Специфіка освітніх організацій.	12
4.	Прийняття управлінських рішень.	10
5.	Організація взаємодії і повноваження.	16
6.	Мотивація діяльності і контроль.	20

10. ІНДЗ

ІНДЗ передбачає виконання реферативного повідомлення, а також розроблення одного індивідуального завдання (проєкту).

Тематика рефератів

1. Управління (менеджмент) як соціальна функція, спеціальний вид діяльності; як галузь наукових знань.
2. Характеристики освітніх організацій та їх функції.
3. Суть і специфіка управлінської діяльності.
4. Категорії керівників і рівні управління.
5. Роль керівника як сукупність певних поведінкових правил відповідних закладу або посаді.
6. Ефективність діяльності організації.
7. Специфіка управління освітніми організаціями.
8. Принцип гуманізації управління як один із провідних принципів освітнього менеджменту.
9. Процес комунікацій в організації й ефективність управління.
10. Неформальні комунікації в організації. Чутки.
11. Комунікаційний процес та його ефективність.
12. Міжособистісні комунікації та їх бар'єри.
13. Регулювання керівником інформаційних потоків.
14. Прийняття рішень керівником організації – складова частина управлінської функції.
15. Моделі прийняття управлінських рішень.
16. Основні технології прийняття управлінських рішень.
17. Методи творчого пошуку альтернатив.
18. Стратегічне планування.
19. Планування й успіх організацій.
20. Цілі і місія освітніх організацій.

21. Ціннісні орієнтації, які впливають на ухвалення управлінських рішень:
22. Аналіз зовнішнього середовища організації.
23. Управлінське обстеження внутрішніх сильних і слабких сторін організації.
24. Організація як процес створення структури підприємства.
25. Делегування як передача задач і повноважень.
26. Концепції повноважень в організації.
27. Повноваження і влада.
28. Створення ієрархії рівнів управління організації.
29. Типи адміністративного апарату.
30. Різновиди апаратних (штабних) повноважень.
31. Ефективна організація розподілу повноважень.
32. Єдиноначальність: переваги і недоліки.
33. Причини відходу працівника від відповідальності.
34. Мотивація діяльності працівника як управлінська проблема.
35. Потреби і мотиваційна поведінка.
36. Складність мотивації через потреби.
37. Винагороди мотивація. Внутрішні і зовнішні винагороди.
38. Змістовна теорії мотивації Абрама Маслоу.
39. Теорія потреб МакКлелланда і мотивація діяльності.
40. Теорія двохфакторна Герцберга і мотивація діяльності.
41. Процесуальні теорії мотивації.
42. Теорія очікувань Віктора Врума і мотивація діяльності.
43. Теорія справедливості і мотивація діяльності.
44. Модель мотивації діяльності Портера-Лоулера.
45. Контроль як процес забезпечення досягнення організацією своїх цілей.
46. Види і засоби здійснення контролю в діяльності менеджера освіти.
47. Поведінкові аспекти контролю.
48. Характеристики ефективного контролю. Рекомендації з проведення ефективного контролю.
49. Інформаційно-управляючі системи в плануванні і контролі.

Проекти (за вибором):

- Аналіз структури освітніх організацій різного рівня (за вибором).
- Особливості делегування повноважень у закладі освіти.
- Аналіз ефективності комунікаційних процесів у закладі освіти.
- Аналіз основних чинників мотивації праці вчителів/викладачів.
- Оцінка ефективності системи оплати праці вчителя/ викладача.
- Аналіз ефективності контролю за діяльністю співробітників закладу освіти.
- Аналіз ефективності діяльності закладу освіти.

Тематика індивідуальних завдань

Тема 1. Розробити структурно-логічну схему «Характеристики і функції організацій».

Тема 2. Розробити структурно-логічну схему «Дерево комунікацій і спотворення інформації».

Тема 3. Розробити структурно-логічну схему «Моделі прийняття управлінських рішень».

Тема 4. Проаналізуйте зміст повноважень і делегування влади у закладі освіти.

Тема 5. Розробити структурно-логічну схему «Система мотивації співробітників організації».

11. Методи навчання

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія);

МН2 – практичний метод (практичні заняття);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, складання реферату);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота.

12. Методи оцінювання

МО1 –екзамен;

МО2 –усне або письмове опитування;

МО6 – реферати;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО9 – захист практичних робіт.

14. Критерії оцінювання результатів навчання

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивний-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і	Середній (репродуктивний)	задовільно	

			розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	вний)		
60-63	Е	достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
68-74	задовільно	
60-67		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2			ІНДЗ		
T1	T2	T3	T1	T2	T3	10	40	100
5	5	5	5	5	5			
Модульний контроль – 10			Модульний контроль – 10					

16. Методичне забезпечення

Опорні конспекти навчального матеріалу, тексти лекцій (електронний і друкований варіанти), інтерактивний навчально-методичний комплекс дисципліни, нормативні документи.

17. Питання до підготовки підсумкового контролю

1. Управління як явище об'єктивного світу.
2. Принципи управління.
3. Менеджмент організацій як вид соціального управління.
4. Характеристики соціального управління.
5. Критерії соціального управління.
6. Види соціального управління за сферами організації суспільства.
7. Види соціального управління за рівнями управління.
8. Етапи розвитку теорії управління організаціями.
9. Класичний напрям розвитку менеджменту організацій (90 рр. XIX ст. – 40 рр. XX ст.). Науковий менеджмент Ф. У. Тейлора.
10. Розвиток теорії управління організаціями в роботах Г. Гантон і Ф. і Л. Гілберт.
11. Розробка Ф. Тейлором проблеми профвідбору, нормування праці, системи оплати, заохочення і покарання, припасування інструмента до працівника.
12. Концепція бюрократичних організацій М. Вебера.
13. Організація раціональної влади.
14. Концепція адміністративних принципів (А. Файоль, М. П. Фоллет, Ч. Бернарда).
15. А. Файоль і побудова формальних організаційних структур.
16. 14 базових принципів менеджменту.
17. Функції менеджменту.
18. Врахування психологічних чинників в управлінні.
19. Гуманістичний менеджмент Фоллета і Бернарда.
20. Діяльність людини і цілі організації, методи досягнення цілей.
21. Делегування влади і конфлікти в організації (Фоллет).
22. Бернарда про роль неформальних організацій, їх вплив на ефективність управління.
23. Концепція Бернарда щодо прийняття влади особистістю. Прийняття влади як критичний чинник успіху діяльності організації.
24. Неокласичний період у розвитку менеджменту організацій (30 рр. XX ст. – 40 рр. XX ст.).
25. Рух за людські стосунки (Е. Мейо).
26. Концепція людських ресурсів А. Маслоу і Д. Макгрегорі.
27. Піраміда потреб особистості А. Маслоу.
28. Мотивація праці.
29. Біхевіористичний науковий підхід – ідентифікація і аналіз мотивів поведінки працівника, мотивація діяльності, комунікація, лідерство.
30. Розвиток менеджменту організацій у повоєнний період (50 рр. XX ст.).

31. Використання математичних, статистичних методів в теорії управління для прийняття управлінських рішень.
32. Розвиток операційного менеджменту.
33. Використання теорії систем для аналізу організацій.
34. Організації як відкриті системи. Характеристики організацій як систем.
35. Ентропія системи.
36. Синергізм системи.
37. Опис організації.
38. Вхідні і вихідні ресурси організації.
39. Процес трансформації організації.
40. Внутрішнє і зовнішнє середовище організації.
41. Організаційна структура як характеристика організації.
42. Організаційна культура.
43. Особливості теорії ситуаційного підходу.
44. Принцип конкретних обставин.
45. Професійна діяльність з управління як набір штатних ситуацій.
46. Специфіка управління в освітніх організаціях.
47. Врахування чинника глобалізації у процесі управління організаціями.
48. Конкуренція на ринку освітніх послуг і зміни в характері діяльності організацій.
49. Теорія організацій, що навчаються (П. Сейндж, 1990), і їх характеристики.
50. Сучасна теорія організації.
51. Управління (менеджмент) як функція, спеціальний вид діяльності.
52. Компоненти управління: планування, організація, мотивація, контроль, лідерство (керівництво).
53. Ознаки організації: спеціально створена структура, певна мета діяльності.
54. Організація як соціальне утворення.
55. Розподіл завдань і відповідальності.
56. Результативність і ефективність діяльності.
57. Характеристики організацій.
58. Соціально-економічні функції організацій.
59. Соціально-психологічні функції організацій.
60. Ефективність діяльності організацій.
61. Чинники, які впливають на ефективність діяльності.
62. Продуктивність діяльності організації.
63. Ресурси організації: люди, капітал, матеріали, технології, інформація.
64. Система освіти.
65. Аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища закладу освіти.
66. Організаційне проектування.
67. Методи та засоби інформаційного моделювання управлінських процесів та систем.
68. Побудова структури закладу освіти.
69. Розподіл повноважень і відповідальності між Радою закладу та адміністративними органами закладу освіти.

70. Розподіл повноважень і відповідальності між структурними підрозділами закладу освіти.
71. Завдання і умови взаємодії структурних підрозділів закладу освіти.
72. Повноваження і відповідальності керівника структурного підрозділу закладу освіти.
73. Критерії діяльності закладу освіти.
74. Утворення тимчасових структур у закладі освіти.
75. Плани вдосконалення роботи і соціально-економічного розвитку закладу.
76. Система організації та контролю звернень з питань, що стосуються діяльності закладу.
77. Укладання колективного договору.
78. Контроль за дотриманням колективного договору.

18. Рекомендована література

Основна

1. Бесовский А. Е. Менеджмент : учеб. пособ. / А. Е. Бесовский. – Москва: ИНФРА-М, 2001. – 215 с.
2. Виноградський М. Д. Менеджмент в організації : навч. посіб. / М. Д. Виноградський. – Київ : Кондор, 2004. – 596 с.
3. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація / Н. П. Волкова. – Київ : Академія, 2006. – 255 с.
4. Гірняк О. М. Менеджмент : теоретичні основи і практикум / О. М. Гірняк, П. П. Лазановський. – Львів: Новий світ-2000, 2003. – 336 с.
5. Дафт Р. Менеджмент : учеб. / Р. Дафт. – Москва ; Санкт-Петербург: Питер, 2002. – 302 с.
6. Кіндрацька Г. І. Стратегічний менеджмент / Г. І. Кіндрацька. – Київ : Знання, 2006. – 368 с.
7. Кобиляцький Л. С. Управління проектами / Л. С. Кобиляцький. – Київ : МАУП, 2002. – 208 с.
8. Кожушко Л. Ф. Менеджмент організацій : теорія та практика : навч. посіб. / Л. Ф. Кожушко, Т. О. Кузнецова ; Нац. ут-т вод. госп-ва та природокористування. – Рівне : НУВГП, 2016. – 396 с.
9. Колот А. І. Соціально-трудова відносина : теорія і практика регулювання / А. І. Колот. – Київ : КНЕУ, 2004. – 231 с.
10. Коломінський Н. Л. Психологія менеджменту в освіті / Н. Л. Коломінський. – Київ : МАУП, 2000. – 286 с.
11. Кузьмін О. С. Основи менеджменту / О. С. Кузьмін. – Київ : Альма-матер, 2003. – 282 с.
12. Мазур И. И. Управление проектами / И. И. Мазур. – Москва : Омега Л, 2006. – 664 с.
13. Мармоза О. І. Менеджмент в освіті : секрети успішного управління / О. І. Мармоза. – Харків : Основа, 2005. – 176 с.
14. Мармоза О. І. Стратегічний менеджмент : траєкторія успіху / О. І. Мармоза. – Харків : Основа, 2006. – 156 с.

15. Махиня Т. А. Визначення сильних і слабких сторін діяльності навчального закладу у процесі дослідження його внутрішнього середовища / Т. А. Махиня // Народна освіта. Науково-методичний електронний педагогічний журнал. — 2015. — № 3 (27). — Режим доступу: <http://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page id=3641>.

16. Менеджмент організацій. – Тернопіль: Економічний друк, 2005. – 120 с.

17. Мескон М. Основы менеджмента / М. Мескон. – Москва : Дело, 2004. – 800 с.

18. Мильнар Б. З. Теория организации : учеб. / Б. З. Мильнар. – Москва : ИНФРА-М, 2001. – 478 с.

19. Монастирський Г. Л. Теорія організації : підручник / Г. Л. Монастирський ; Терноп. нац. екон. ун-т. – 2-е видання. – Тернопіль : ТНЕУ, 2019. – 287 с.

20. Пелех Ю. В. Система цінностей майбутнього фахівця і його місце на сучасному ринку праці : монографія / Ю. В. Пелех, Д. Кукла. – Рівне : Волинські береги. – 2019. – 184 с.

21. Петков В. П. Теорія та менеджмент організації : підручник / В. П. Петков. – Львів : Новий світ-2000, 2015. – 488с.

22. Рудьєв В. А. Менеджмент : навч. посіб. / В. А. Рудьєв, С. О. Гуткевич. – Київ : Центр учбової літератури, 2011. – 312 с. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/15840720/menedzhment/menedzhment - rulyev va>.

23. Терещенко Т.В. Теорія організації : навч. посіб. / Т. В. Терещенко ; Хмельниц. ун-т упр. та права. – Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права, 2015. – 335 с.

Допоміжна

24. Мистецтво управління персоналом. Таланти і лідери. – Київ : видавництво журналу «Управління компанією», 2002. – 200 с.

25. Немцов В. Д. Менеджмент організацій / В. Д. Немцов. – Київ: Екс Об, 2001. – 392 с.

26. Пашутинський Є. К. Посадові інструкції : освіта, культура, мистецтво / Є. К. Пашутинський. – Київ : КНТ, 2006. – 238 с.

27. Рудінська О. В. Менеджмент. Теорія менеджменту. Організаційна поведінка. Корпоративний менеджмент / О. В. Рудінська. – Київ : Ельга: Ніка-центр, 2002. – 614 с.

28. Румянцева Э. И. Общее управление организации / Э. И. Румянцева. – Москва : ИНФРА-М, 2001. – 303 с.

29. Ситник В. Ф. Системи підтримки прийняття рішень / В. Ф. Ситник. – Київ : КНЕУ, 2004. – 614 с.

30. Смирнов Э. А. Теория организации : учеб. / Э. А. Смирнов. – Москва : ИНФРА-М, 2002. – 248 с.

31. Стадник В. А. Менеджмент : підручник / В. А. Стадник, М. А. Йохана. – Київ : Академвидав, 2003. – 464 с.

32. Строкович А. В. Управление проектами / А. В. Строкович. – Харьков : Изд-во НУА, 2005. – 180с.

33. Тарасюк Г. М. Управління проектами / Г. М. Тарасюк. – Київ : Каравела, 2004. – 342 с.
34. Хміль Ф. І. Основи менеджменту / Ф. І. Хміль. – Київ : Академвидав, 2005. – 608 с.
35. Шамова Т. И. Управление образовательными системами / Т. И. Шамова. – Москва : Владос, 2002. – 320с.
36. Шелдрейк Д. Теория менеджмента / Д. Шелдрейк. – Санкт-Петербург : Питер, 2001. – 352 с.

19. Інформаційні (інтернет) ресурси

37. ЛІГА.net — діловий новинний портал (<https://www.liga.net/news>).
38. МЕГА-НАУ – офлайнова правова система України (<http://www.nau.kiev.ua>).
39. Асоціація проектних менеджерів України (<http://www.pma.com.ua>).
40. Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (<http://roippo.org.ua>).
41. Osvita.ua – новинний портал у сфері освіти України (<https://osvita.ua>).
42. Освіта Рівненщини – веб-сайт управління освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації (<https://www.rvosvita.org.ua>).
43. Наукова бібліотека РДГУ (library.rshu.edu.ua).

Робоча програма _____

(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__ -
20__ навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “____” _____ 20__ року № ____
Завідувач кафедри _____ (_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “____” _____ 20__ року № ____
Голова навчально-методичної комісії _____ (_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма _____

(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__ -
20__ навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “____” _____ 20__ року № ____
Завідувач кафедри _____ (_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “____” _____ 20__ року № ____
Голова навчально-методичної комісії _____ (_____
(підпис) (прізвище та ініціали)